EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 5.9.2007
KOM(2007) 498 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN EUROPAPARLAMENTET, TILL RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle

{SEK(2007) 1084}
{SEK(2007) 1093}

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN EUROPAPARLAMENTET, TILL RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle

1. INLEDNING

Att stärka unga människor och skapa gynnsamma villkor för dem att utveckla sina färdigheter, arbeta och delta aktivt i samhället är mycket viktigt för Europeiska unionens sunda ekonomiska och sociala utveckling, särskilt mot bakgrund av globalisering, kunskapsbaserade ekonomier och åldrande befolkning, vilket gör det nödvändigt att ge alla unga människor möjlighet att uppfylla sin potential.

Även om villkoren för unga européer i dag på det hela taget är goda – frihet och säkerhet, välstånd, längre förväntad livslängd – ökar oron för att det inte går bra för många av dem. De höga talen för barnfattigdom, dålig hälsa, ungdomar som lämnar skolan i förtid och arbetslöshet bland alltför många unga människor tyder på ett behov av att ompröva investeringarna som Europa gör i sina ungdomar[1], börja tidigare och ta hänsyn till familjernas mycket viktiga roll[2]. Social utslagning av unga människor innebär höga sociala och ekonomiska kostnader och måste förebyggas.

De utmaningar som unga människor möter i dag är komplexa och mångskiftande. Möjligheterna till lärande och deltagande är fler, men de etablerade vägarna är färre. För att upprätthålla tillväxt och välstånd i Europa, samtidigt som man främjar social sammanhållning och hållbar utveckling, krävs att alla unga människor bidrar och deltar fullt ut, i synnerhet som deras antal sjunker i förhållande till befolkningen som helhet. Unga människor kommer att behöva bära den ökande kostnaden för en åldrande befolkning, vilket kräver en generationsövergripande lösning[3].

Därför behövs en övergripande ungdomsstrategi som bygger på samarbete mellan beslutsfattare och berörda parter på europeisk, nationell, regional och lokal nivå. Medlemsstaterna spelar huvudrollen i genomförandet av ungdomspolitiken. I detta hänseende har de genom den europeiska pakten för ungdomsfrågor redan förbundit sig att skänka unga människor särskild uppmärksamhet inom ramen för Lissabonstrategin[4]. EU kan spela en kompletterande roll genom att tillhandahålla ekonomiskt stöd och politisk samordning. En ungdomspolitisk ram har successivt skapats med stöd av Europaparlamentet och andra institutioner sedan vitboken om ungdomsfrågor[5]. Närmare samordning mellan denna ram och andra politikområden som påverkar ungdomar, samt ett starkare fokus på ungdomar inom dessa politikområden, skulle underlätta att på ett effektivare sätt hantera de utmaningar som unga människor möter. Det är syftet med detta meddelande.

---

[1] BEPA, april 2007.
[2] Europeiska alliansen för familjen, som lanserades under Europeiska rådets möte våren 2007.
[3] KOM(2006) 571, KOM(2007) 244.
[4] KOM(2005) 206.
[5] KOM(2001) 681, rådets resolution C 168/2 (2002).

Vidare skulle främjandet av unga människors fulla deltagande i samhället vinna på ett starkt partnerskap mellan EU och unga människor. Här föreslås att detta skulle kunna bestå i ett åtagande från EU och medlemsstaterna att skapa bättre möjligheter för unga människor och ett åtagande från unga människor att själva spela en aktiv roll.

2. BÄTTRE OCH MER UTBILDNING FÖR ALLA UNGA MÄNNISKOR

Utbildning är avgörande för unga människors övergång till arbetsmarknaden och framgångsrika integration och deltagande i samhället. En betydande andel unga människor lämnar emellertid utbildningssystemen utan att ha fått de färdigheter som de behöver för en smidig övergång till arbetslivet.

Nästan en av sex ungdomar i EU lämnar skolan i förtid. Medlemsstaterna har som mål att minska denna siffra till i genomsnitt 10 % till 2010, men det är osäkert om detta mål kan uppnås. En av fyra unga vuxna (i åldersgruppen 25–29 år) har inte en avslutad utbildning på gymnasienivå. Undersökningar pekar på betydande brister i många elevers grundläggande färdigheter i läsning, skrivning och räkning, vilket utgör ett stort hinder när de ska gå vidare till yrkesutbildning eller högre utbildning och gör att de står inför en osäker framtid i samhället och på den moderna arbetsmarknaden[6].

Europas nuvarande växlande utbud av utbildning i tidig ålder[7] – vars stora fördelar är väl kända[8] – skulle kunna förbättras. Insatserna måste koncentreras på utveckling av nyckelkompetenser[9] från en mycket tidig ålder och man måste börja med barn i missgynnade områden och skapa åtföljande mekanismer för att förhindra att ungdomar lämnar skolan i förtid.

Utbildningssystemen ska tillhandahålla effektiv och relevant utbildning i ett livscykelperspektiv så att individens potential för kreativitet och oberoende stimuleras samtidigt som man undviker bristande överensstämmelse med arbetsmarknadens behov. Unga människor måste förberedas för inträdet på arbetsmarknaden men måste också kunna fortsätta att utbilda sig genom hela livet, både för personlig utveckling och för att hjälpa dem att anpassa sig till förändringar i yrkeslivet. Utveckling av förmågan att kommunicera på främmande språk bör främjas inom ramen för detta.

Dessa är de viktigaste utmaningar – än angelägnare i en globaliserad och kunskapsbaserad ekonomi – som utbildningssystemen måste ta itu med om de ska kunna möta behoven hos dagens unga människor. Arbetsprogrammet Utbildning 2010[10] ger en ram på EU-nivå till stöd för moderniseringen av medlemsstaternas utbildningssystem. Ett starkare politiskt fokus på att genomföra bra strategier och god praxis som uppkommit genom denna process skulle vara fördelaktigt. Genom att rikta investeringar mot att utveckla utbildning i tidig ålder för alla och öka kvaliteten när det gäller hur den tillhandahålls kan medlemsstaterna på ett effektivare sätt

---

[6] Lägesrapport 2007.
[7] Förskoleutbildning.
[8] KOM(2006) 481.
[9] Rekommendation (2006/962/EG): Dessa är kommunikation på modersmålet, kommunikation på främmande språk, matematiskt kunnande och grundläggande vetenskaplig och teknisk kompetens, digital kompetens, lära att lära, social och medborgerlig kompetens, initiativförmåga och företagaranda samt kulturell medvetenhet och kulturella uttrycksformer.
[10] C 142/1 (2002).

ta itu med problemet med att elever lämnar skolan i förtid och en ofördelaktig utbildningssituation.

Kommissionen

– uppmanar medlemsstaterna att i sina nationella strategier för livslångt lärande prioritera kvaliteten och kvantiteten på investeringar i utbildning i tidig ålder,

– uppmanar medlemsstaterna att modernisera den högre utbildningen genom förändringar i styrning, finansiering och kursplaner,

– uppmanar medlemsstaterna att inrikta sig starkare på utbildning i de nationella reformprogrammen för att undvika bristande överensstämmelse mellan utbildningskvalifikationer och arbetsmarknadens behov, till exempel genom att utveckla fler och bättre rådgivningsmöjligheter för unga människor och skapa närmare kontakter mellan utbildningsinstitutionerna och arbetslivet,

– uppmanar medlemsstaterna att förbättra yrkesutbildningens relevans, attraktivitet och öppenhet för arbetsmarknaden så att unga människor förbereds bättre för arbetslivet, till exempel genom partnerskap mellan berörda parter – inklusive arbetsmarknadens parter och branschorganisationer,

– uppmanar medlemsstaterna att genomföra den europeiska ramen för kvalifikationer, vilket skulle främja unga studenters och arbetstagares rörlighet och valideringen av vad de lärt sig på såväl formell som informell väg,

– kommer tillsammans med medlemsstaterna att utveckla de ungdomsspecifika delarna av Europass[11], på grundval av det ungdomspass som utfärdas inom ramen för programmet Aktiv ungdom, för att främja unga människors möjligheter till rörlighet och livslångt lärande.

[11] Beslut nr 2241/2004/EG: Europass ger en gemenskapsram för tydlighet i kvalifikationer och meriter för att förbättra unga människors möjligheter att synliggöra de kunskaper de tillägnat sig.

3. UNGDOMAR OCH SYSSELSÄTTNING: EN UTMANING FÖR EUROPA

För EU:s framtida ekonomiska tillväxt och sociala sammanhållning är det nödvändigt att ungdomars fulla potential utnyttjas. Arbetsmarknaderna måste aktivt möta dessa utmaningar för att de unga människornas potential ska uppfyllas.

3.1. Ungdomsarbetslöshet: en förslösad tillgång[12]

Ungdomsarbetslösheten (i åldergruppen 15–24 år) är en mycket viktig fråga för Europa: den ligger på 17,4 %[13]. Det är ett slöseri med mänskliga resurser. Under de senaste 25 åren har inga verkliga genombrott gjorts i fråga om att minska ungdomsarbetslösheten, trots ökad utbildning. Trots det nuvarande ekonomiska uppsvinget, där man uppskattar att 7 miljoner fler människor kommer att hitta en anställning under Lissaboncykeln 2005–2008, fortsätter situationen på arbetsmarknaden att utvecklas mindre gynnsamt för unga människor. Arbetslösheten för dem är mer än dubbelt så hög som för vuxna i den aktivaste åldersgruppen. Unga vuxnas arbetslöshet leder ofta till att de blir långtidsarbetslösa (mer än 50 % av de arbetslösa i åldersgruppen 25–29 år) eller att de ställs helt utanför arbetsmarknaden. Unga kvinnor är överrepresenterade bland dem som står utanför arbetsmarknaden eller är arbetslösa, och klyftan i förhållande till män ökar med åldern.

Ungdomsarbetslösheten har länge setts som ett tillfälligt fenomen i övergången från utbildning till arbetsmarknad. Orsakerna till ungdomsarbetslöshet och de risker arbetslösheten medför måste emellertid omprövas med tanke på förändringarna i den demografiska och ekonomiska situationen. Färdigheter och utbildning – eller bristen på dem – är en viktig förklaring, men svåra övergångar och segmentering av arbetsmarknaden är också delar av problemet. Regionala skillnader i vissa medlemsstater förstärker dessa problem.

Som en följd av brister i utbildningen har en fjärdedel av alla ungdomar som ska börja arbeta inte tillräckliga kvalifikationer (se kapitel 2). Hälften av de nya arbetstillfällen som skapas i EU i dag kräver utbildning på hög nivå, och större delen av resten av arbetstillfällena utbildning på åtminstone medelhög nivå. Föga överraskande är arbetslösheten för lågutbildade ungdomar betydligt högre än för högre utbildade i samma åldergrupp. Förändringar i efterfrågan på arbetskraft har ökat lågutbildade unga människors ofördelaktiga läge. I kunskaps- och tjänstebaserade ekonomier skapas fortfarande arbetstillfällen som inte kräver hög formell utbildning, men de krävs mer varierade färdigheter och kunskaper än vad som var fallet förr. I vissa länder har till och med högutbildade unga människor problem att hitta sysselsättning till följd av att makroekonomiska institutioner eller arbetsmarknadsinstitutioner är ogynnsamma för nyutexaminerades inträde och till följd av en bristande överensstämmelse mellan kvalifikationer och arbetsmarknadens behov.

---

[12] Se den detaljerade analysen i SEK(2007) 1093 som läggs fram med detta meddelande, samt rapporten ”European Employment Observatory Review: Autumn 2005” från Europeiska observationsorganet för sysselsättning.

[13] Ungdomsarbetslösheten 2006 i EU-27. För ytterligare information om siffrorna, se SEK(2007) 1093.

En hög andel ungdomar som står utanför arbetsmarknaden (med undantag för dem som deltar i utbildning) är ett annat resultat av misslyckad arbetsmarknadsintegration och sammanfaller för det mesta med hög allmän arbetslöshet. Att stå utanför arbetsmarknaden har negativa följder för unga vuxnas vilja och ekonomiska förmåga att bilda familj. Att föräldrarna är arbetslösa eller står utanför arbetsmarknaden ökar risken för barnfattigdom (se kapitel 4)

3.2. Förbättra unga människors övergångar: flexicurity

Integrering på arbetsmarknaden är ofta en gradvis process, men blir ett problem om perioder utan anställning inte fylls med meningsfull verksamhet, eftersom det minskar individens anställbarhet. I många medlemsstater är en av tre unga människor fortfarande arbetslös ett år efter avslutad utbildning.

Trots medlemsstaternas upprepade åtagande får de allra flesta av de 4,6 miljonerna arbetslösa ungdomar i EU inte chansen att starta om inom 6 månader. Utbildnings- och arbetsmarknadsinstitutionerna bör öka sina ansträngningar för att ge alla unga människor individanpassad vägledning och rådgivning så att de kan välja en utbildningsväg som leder till kvalificering för arbetsmarknaden[14], vilket i sin tur minskar den bristande överensstämmelsen mellan utbildningskvalifikationer och arbetsmarknadens behov. Unga människor bör få mer stöd genom individanpassad arbetssökning, inklusive tillvaratagande av arbetsmöjligheter utomlands. EU kommer att öka sitt stöd till medlemsstaternas samarbete för att främja rörlighet – till exempel genom EURES-initiativet ”Your First Job Abroad” (Ditt första utlandsjobb).

Att tidigt skapa kontakter mellan utbildning och arbetsmarknad är mycket viktigt för att göra unga människor bekanta med arbetslivet. Praktikperioder är – när de är knutna till utbildningens kursplan – ett viktigt instrument i detta avseende. Praktikperioder som ger liten eller ingen ekonomisk ersättning och begränsat mervärde ur utbildningssynpunkt bör dock undvikas. Medlemsstaterna bör se till att det är tydligt definierat vad en praktikperiod innebär.

Unga människor behöver lämpliga anställningsmöjligheter, men eftersom de haft få eller inga möjligheter att vissa sina färdigheter har de svårt att få arbete. De påverkas särskilt av arbetsmarknadens dualism. De kan fastna i anställningar med dåliga villkor eller utsikter: till exempel har 4 av 10 för närvarande en tidsbegränsad anställning, cirka en fjärdedel arbetar deltid och ännu fler har lågbetalda arbeten. Sådana anställningar kan fungera som språngbrädor genom att ge unga människor arbetslivserfarenhet, men för vissa kan det leda till en ond cirkel av anställningar med dåliga villkor[15].

Trots att medlemsstaterna gör stora ansträngningar för att minska ungdomsarbetslösheten har utvärderingar av den aktiva arbetsmarknadspolitiken för ungdomar visat att resultaten kan förbättras[16]. Medlemsstaterna bör mer systematiskt och övergripande ta itu med orsakerna till ungdomsarbetslöshet inom ramen för Lissabonstrategin, inklusive den europeiska pakten för ungdomsfrågor. I utvärderingen av Lissabonstrategin 2006/2007 gjordes ett antal rekommendationer som hade att göra med ungdomsarbetslösheten.

---

[14] Rådets resolution om vägledning, maj 2004; Career Guidance Handbook.
[15] Employment in Europe 2004, s. 178.
[16] Employment in Europe 2006, s. 139.

De gemensamma principerna om ”flexicurity” ger en del av ramen för att angripa huvudorsakerna till ungdomsarbetslösheten och känslan av otrygghet[17]. De behandlar frågorna om trygghet och flexibilitet på samma gång. I nästa Lissaboncykel, som börjar 2008, uppmanas medlemsstaterna att, på grundval av sina specifika utmaningar och med aktivt deltagande av arbetsmarknadens parter, skapa strategier för flexicurity som införlivar de fyra politiska inslagen (flexibla och tillförlitliga kontrakt, effektiva system för livslångt lärande, aktiv arbetsmarknadspolitik och moderna socialförsäkringssystem). De politiska insatserna och sysselsättningsåtgärderna bör utvärderas och anpassas till de nationella förhållandena och preferenserna. Medlemsstaterna bör utnyttja Europeiska socialfonden för att ge unga människor övergångsvägar från utbildning till arbete, särskilt där yrkesutbildningssystemen är mindre utvecklade, och inrikta sig starkare på ungdomar i strukturpolitiken för att minska skillnader mellan regionerna.

3.3. Främja företagande

Europa behöver fler företagare. Endast 15 % av dem som har sysselsättning i EU är arbetsgivare eller egenföretagare och siffran krymper till endast 4,2 % för unga människor[18]. Mer än hälften av alla unga människor anger dock att de är intresserade av att starta eget företag[19]. Att främja tillägnandet av entreprenörstänkande genom utbildning är avgörande och anses vara en nyckelkompetens. Den europeiska pakten för ungdomsfrågor och initiativ[20] som kommissionen nyligen tagit betonar också behovet av lärandeprocesser som så tidigt som möjligt stödjer utvecklingen av unga människors färdigheter att delta och deras självförtroende och kunnande i fråga om entreprenörskap.

Det finns ett behov av att skapa gynnsamma villkor för unga företagare genom att tillhandahålla information, ge ekonomiska incitament och undanröja onödiga juridiska och administrativa bördor. Det finns även ett behov av att undanröja specifika hinder som unga kvinnor fortfarande möter när de vill starta och sköta ett företag. Kommissionen förbereder för närvarande ett pilotprojekt för att främja unga företagares rörlighet.

Kommissionen

- kommer att öka övervakningen av ungdomsarbetslösheten i medlemsstaterna och stödja utbyte av bästa metoder,
- kommer att förbättra stödet för geografisk rörlighet genom EURES och hösten 2007 lansera pilotinitiativet ”Your First Job Abroad” (Ditt första utlandsjobb) för att ge unga arbetstagare deras första erfarenhet av rörlighet,
- kommer 2008 att föreslå ett initiativ till en europeisk kvalitetsstadga för praktikperioder,
- uppmanar medlemsstaterna att ägna större uppmärksamhet åt ungdomar i de nationella reformprogrammen och i den multilaterala övervakningen,
- uppmanar medlemsstaterna att skapa strategier för flexicurity som omfattar särskilt fokus på sysselsättningsmål för ungdomar, i synnerhet mot bakgrund av det tillvägagångssätt

[17] KOM(2007) 359.
[18] Arbetskraftsundersökningen 2006.
[19] Flash EB 192, juni 2007.
[20] KOM(2006) 33 slutlig. Se även Osloagendan.

som lades fram i meddelandet från juni om flexicurity och insatserna i fråga om flexicurity i Europeiska rådet,

– uppmanar medlemsstaterna att främja praktikperioder med en stark anknytning till utbildningens kursplan och skapa lämpliga ramar för detta,uppmanar medlemsstaterna att främja utbildning i företagande som en nyckelkompetens och förbättra villkoren för unga företagare, till exempel genom att marknadsföra programmet för entreprenörskap och innovation bland företag och finansinstitutioner för att göra det lättare för unga företagare att få finansiering när de startar små och medelstora företag,

– uppmuntrar medlemsstaterna att utnyttja nationell politik och EU-medel – i synnerhet Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling eller andra relevanta EU-medel och EU-program – för att stödja unga människors övergång från utbildning till arbete och minska regionala skillnader i detta avseende.

4. UTNYTTJA ALLA UNGA MÄNNISKORS FULLA POTENTIAL

Unga människors deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle påverkas av fattigdom, social marginalisering, diskriminering och dålig hälsa. Europa har, av såväl ekonomiska som sociala skäl, intresse av att se till att inga barn och unga människor utestängs.

4.1. Social integration

Barnfattigdom, som drabbar 19 % av alla barn och ungdomar under 18, är en mycket viktig fråga[21]. Välbefinnande som barn har visat sig ha stor inverkan på utbildning och sysselsättning senare i livet. Länder med hög risk för fattigdom bland barn och ungdomar har för det mesta hög arbetslöshet. Att bryta kedjan av fattigdom som överförs från en generation till nästa är en viktig utmaning, och strategierna för att lösa problemen bör på ett övergripande sätt ta hänsyn till såväl barnens som föräldrarnas behov. Mer vikt bör läggas på förskoleutbildning och på utbildning av elever som bor i missgynnade områden.

I flera länder har den sociala integrationen av ungdomar med migrationsbakgrund eller från missgynnade minoriteter (särskilt romer) hittills inte lyckats. Eftersom dessa ungdomars föräldrar dessutom ofta har låg socioekonomisk status utgör de en stor del av de missgynnade ungdomarna, lämnar i högre grad skolan i förtid och har ofta sämre kunskaper i läsning. Risken för unga människor från etniska minoriteter att hamna utanför arbetsmarknaden är i vissa länder en tredjedel högre än för huvuddelen av den unga befolkningen.

Att åstadkomma social integration och lika möjligheter är också en viktig fråga för unga människor med funktionshinder. Det är mycket viktigt att man undanröjer hinder för deras deltagande i utbildning och engagemang i samhällslivet, det politiska livet och föreningslivet. För alla ungdomar med funktionshinder bidrar en aktiv arbetsmarknadspolitik och aktiva åtgärder för att öka deras deltagande i yrkesutbildning till att kraftigt förbättra deras möjligheter att fullt ut delta i samhället.

[21] SEK(2007) 329.

4.2. Bristande jämställdhet

Unga kvinnor är i högre utsträckning arbetslösa än män och har oftare anställningar som har dåliga villkor, är på deltid och är tidsbegränsade. Även om de under de senaste årtiondena har gjort stora framsteg i fråga om utbildning återspeglas deras potential fortfarande endast delvis i situationen på arbetsmarknaden, inklusive fortsatta löneskillnader som ökar med åldern. Könsstereotyper spelar en viktig roll i denna situation eftersom kvinnor och män följer traditionella utbildningsvägar, vilket gör att kvinnor ofta hamnar i yrken som är lägre värderade och ger lägre lön. Kvinnor arbetar i mycket lägre utsträckning inom tekniska områden, trots bristen på arbetskraft. Unga män är överrepresenterade bland dem som lämnar skolan i förtid.

4.3. Bättre hälsa

God hälsa är en förutsättning för att man ska kunna utveckla sina resurser och delta fullt ut. Mycket ohälsa senare i livet kan förebyggas tidigt, men ett relativt högt och ökande antal unga människor lider redan av hälsoproblem: till exempel lider ett av fem barn av övervikt eller fetma och cirka 10 % av dödsfallen bland unga kvinnor och 25 % av dödsfallen bland unga män beror på alkohol. Unga människors hälsa påverkas starkt av familj, skola och sociala omständigheter. Lägre socioekonomisk status och lägre utbildningsnivå är knutna till högre förekomst av psykiska och fysiska hälsoproblem, drogmissbruk och tonårsgraviditeter.

Unga människor är en viktig målgrupp i EU:s strategier för hälsa och förebyggande åtgärder (på områdena alkohol, drogmissbruk, tobak, konsumenthälsa, näring och fetma samt hiv och aids, och snart psykisk hälsa). Bättre samarbete mellan sektorerna krävs för att behandla hälsans sociala dimension och skapa anpassade åtgärder för att främja unga människors hälsa. Kommissionen har även framhållit hur viktigt det är att verka för bättre kosthållning och mer fysisk aktivitet bland unga människor för att förbättra deras hälsa[22].

Kommissionen

- uppmanar medlemsstaterna att öka insatserna för att bekämpa barnfattigdom, särskilt genom att främja lika möjligheter för barn och ungdomar i fråga om utbildning, inklusive förskoleutbildning, och föräldrars deltagande på arbetsmarknaden,
- uppmanar medlemsstaterna att ge ungdomsorganisationer och ungdomsledare förutsättningar att hantera hälsofrågor,
- kommer att utarbeta en ny hälsostrategi under 2007 med stöd till åtgärder som riktas till unga människor,
- ger sitt fulla stöd till åtgärder för att undanröja könsstereotyper i utbildning och kultur samt på arbetsmarknaden genom att främja integrering av ett jämställdhetsperspektiv och specifika åtgärder i EU:s utbildnings- och kulturprogram.

[22] KOM(2007) 391 och KOM(2007) 279.

5. AKTIVA UNGA MEDBORGARE

Sedan offentliggörandet av vitboken om ungdomsfrågor har kommissionen och medlemsstaterna arbetat på strategier för att främja unga människors förmåga att delta och deras aktiva samhällsengagemang[23]. Det krävs att ungdomspolitiken formas i ständig dialog med unga människor för att den ska vara framgångsrik.

5.1. Ungdomars deltagande

Att ungdomar medverkar i de demokratiska institutionerna och deltar i en fortlöpande dialog med beslutsfattare är mycket viktigt för våra demokratiers funktion och hållbarheten i den politik som påverkar unga människors liv.

Kommissionen uppmanade nyligen[24] medlemsstaterna att fortsätta sina insatser för att öka ungdomars deltagande och formulera enhetliga informationsstrategier för unga människor. Kommissionen inledde också en verklig dialog med unga människor som strukturerats från den lokala upp till den europeiska nivån, och denna dialog måste genomföras fullt ut. Det europeiska ungdomstoppmötet ”Ditt EU” som hölls i Rom i mars 2007, den europeiska ungdomsveckan och regelbundna ungdomsevenemang som ordförandeskapen anordnar är positiva steg i riktning mot en sådan strukturerad dialog med unga människor.

Engagemang i kulturell verksamhet kan också göra det möjligt för unga människor att få utlopp för sin kreativa energi och främja aktivt medborgarskap. Kulturell verksamhet kan vidare bidra till integration och främja dialog mellan generationer och kulturer genom att skapa kontakter mellan individer och underlätta överbryggande av nationella identiteter. Detta är en central del i Europeiska året för interkulturell dialog 2008, som kommer att vara starkt inriktat på unga människor. Det utgör även ett viktigt budskap i kommissionens meddelande om kultur[25].

5.2. Volontärarbete

Volontärarbete innebär värdefullt icke-formellt lärande som gör det möjligt för unga människor att förvärva färdigheter och underlättar deras övergång från utbildning till arbetsliv. Genom volontärarbete utvecklar unga människor värden som ömsesidig förståelse, dialog och solidaritet. Det måste dock understrykas att volontärarbete inte är en ersättning för betald anställning.

Unga människor ser positivt på program som uppmuntrar volontärarbete: 74 % tycker att sådana program är ett bra sätt att öka deras deltagande i samhället. EU-programmet Aktiv ungdom[26] ger en ram för den europeiska volontärtjänsten.

---

[23] Rådets resolution C 168/2 (2002).
[24] KOM(2006) 417.
[25] KOM(2007) 242.
[26] Mellan 1996 och 2006 deltog 30 000 unga européer i detta program.

Medlemsstaternas rapporter om genomförandet av de gemensamma mål för volontärarbete som antagits inom ramen för den öppna samordningsmetoden[27] visar att utbyte av god praxis, ömsesidigt lärande och utvärderingsverktyg skulle ge ett mervärde vid utvecklingen av volontärarbete[28].

Hinder som visumproblem och avsaknad av försäkring bör undanröjas, och kopplingen till rättigheter i socialförsäkringssystemet, inklusive arbetslöshetsersättning, måste förbättras. Det krävs sektorsövergripande samarbete mellan olika myndigheter och lämpliga rättsliga ramar[29]. Erkännande av de färdigheter som unga människor förvärvat vid volontärarbete bidrar till att underlätta deras övergång från utbildning till arbetsliv. Det finns god praxis, men det behövs ett mer enhetligt tillvägagångssätt som bygger på den pågående diskussionen på EU-nivå[30].

5.3. Unga människor och EU: ett stärkt partnerskap

Institutioner och strategier spelar en nyckelroll för att öka den yngre generationens möjligheter att delta i samhället, men unga människor måste också själva utveckla en känsla av ansvar för sin utbildning, sin hälsa, sin integration i yrkeslivet och sitt engagemang i samhället.

I detta avseende är ungdomsorganisationer en viktig tillgång. Europeiska ungdomsforumet spelar en viktig roll för att engagera sådana organisationer, särskilt nationella och lokala ungdomsråd, och unga människor med sämre förutsättningar i en strukturerad dialog med beslutsfattare.

Europeiska unionens utveckling kräver ett starkt engagemang. I en nyligen genomförd Eurobarometer uttryckte unga människor sitt stöd för EU, och det är viktigt att utveckla detta[31].

Kommissionen föreslår att man stärker det befintliga partnerskapet mellan EU:s institutioner och ungdomsrepresentanter i en förklaring där man betonar behovet av en strukturerad dialog med unga människor på alla nivåer och på de områden som omfattas av detta meddelande. Dagordningen ska fastställas tillsammans med unga människor. Dialogen bör involvera relevanta berörda parter och ungdomsorganisationer. Den bör även inkludera unga människor med sämre förutsättningar och dem som inte är medlemmar i en organisation.

Andra områden som unga människor är intresserade av, som hållbar utveckling, EU:s framtid och bistånd till utvecklingsländer, skulle också kunna behandlas inom ramen för detta partnerskap.

En EU-rapport om ungdomsfrågor bör utarbetas vart tredje år i samarbete med unga människor, med utgångspunkt i befintlig information om utvecklingen på de områden som behandlas i detta meddelande. Ministrar har välkomnat en sådan rapport[32].

---

[27] Rådets resolution nr 13996/04 (2004).
[28] Se den detaljerade analysen i SEK(2007) 1084 som läggs fram med detta meddelande.
[29] Se avsnitt 3 i kommissionens arbetsdokument om volontärarbete bland ungdomar för mer underbyggd information om hinder.
[30] Beslut nr 2241/2004/EG.
[31] Ungdoms-EB 2007.
[32] Rådets slutsatser 8771 (25 maj 2007).

Kommissionen

För deltagande

– uppmanar medlemsstaterna att inom ramen för den öppna samordningsmetoden i ungdomsfrågor genomföra de förstärkta målen för deltagande av information för unga människor samt genomföra den strukturerade dialogen,uppmanar medlemsstaterna att ge unga människor en roll i den verksamhet som planeras för Europeiska året för interkulturell dialog,

– kommer, i samarbete medlemsstaterna och med vederbörlig hänsyn till deras behörigheter, att studera befintlig nationell praxis för ungdomars tillgång till kultur i syfte att underlätta denna tillgång,

– kommer, i samarbete med medlemsstaterna, att utnyttja relevanta[33] EU-program för att främja unga människors deltagande på ett samordnat sätt.

För volontärarbete

– uppmanar medlemsstaterna att utveckla program och strategier, undersöka förbättringar av de rättsliga ramarna, undanröja hinder och uppmuntra volontärarbete hos ungdomar med sämre förutsättningar,

– uppmanar medlemsstaterna att främja och erkänna volontärarbete, med utgångspunkt i Europass,

– uppmanar medlemsstaterna att förstärka den öppna samordningsmetoden på området volontärarbete, utnyttja ömsesidigt lärande och utveckla övervakningsverktyg på europeisk nivå,

– kommer att inleda ett samråd om och en konsekvensanalys av ett nytt initiativ på EU-nivå om främjande och erkännande av unga människors volontärarbete.

För ett stärkt partnerskap

– uppmanar EU:s institutioner och unga människor att stärka sitt partnerskap i en gemensam förklaring som väntas senare i år,

– uppmanar Europeiska ungdomsforumet att inom ramen för den strukturerade dialogen framföra de synpunkter som unga människor med sämre förutsättningar och de som inte är medlemmar i en organisation har,

– kommer att utarbeta en EU-rapport om ungdomsfrågor vart tredje år.

[33] Till exempel Aktiv ungdom, programmet för livslångt lärande, ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation och dess mer specifika program för entreprenörskap och innovation samt det föreslagna gemenskapsprogrammet för åtgärder på hälsoområdet 2007–2013.

6. SLUTSATSER

Detta meddelande är ett stort steg i den politiska process om ungdomsfrågor som startade 2001 med vitboken om ungdomsfrågor. Det förmedlar, mot bakgrund av en åldrande befolkning, ett starkt budskap om bättre, tidigare och fler investeringar i unga människor för att främja deras utbildning, sysselsättning, sociala integration, hälsa och aktiva medborgarskap i ett livcykelperspektiv. Investeringarna bör inte enbart vara av ekonomisk natur. Personligt engagemang krävs från relevanta berörda parter, som beslutsfattare, arbetsmarknads- och utbildningsinstitutioner, företag, ungdomsledare, forskare, familjer och organisationer som arbetar för och med unga människor.

I meddelandet understryks behovet av att kraftigt sänka ungdomsarbetslösheten och förbättra arbetenas kvalitet. Alla unga människor, och Europa som helhet, behöver färdigheter och möjligheter att arbeta produktivt för ekonomiskt och socialt välbefinnande. Nyckeln till unga människors fulla deltagande är tillgång till ett bra arbete som också kräver relevant utbildning av hög kvalitet. Att främja unga chefers, företagares och arbetstagares fulla deltagande är även ett mycket viktigt inslag i byggandet av innovativa, kunskapsbaserade och internationellt konkurrenskraftiga ekonomier i EU.

Arbetet mot unga människors fulla deltagande i samhället kan göras med större framgång med en övergripande ungdomsstrategi. Detta kräver starkare sektorsövergripande samarbete mellan de politikområden som påverkar ungdomar och ett starkare fokus på ungdomar inom dessa politikområden. Medlemsstaterna uppmanas dels att för detta ändamål vidta ett antal åtgärder som syftar till att skapa närmare kontakter mellan befintliga processer, till exempel Lissabonstrategin, hälsostrategier och olika öppna samordningsmetoder[34], så att de ger fler och bättre möjligheter för unga människor, dels att koncentrera sig på åtgärder som på ett bättre sätt bidrar till unga människors integration i yrkeslivet, sociala integration och aktiva medborgarskap.

Kommissionen föreslår ett antal nya initiativ för att bygga broar mellan utbildning och arbetsliv och främja unga människors aktiva medborgarskap. Dessa omfattar ett initiativ till en europeisk kvalitetsstadga för praktikperioder, pilotinitiativet ”Your First Job Abroad” (Ditt första utlandsjobb), en kommande ny hälsostrategi, en konsekvensanalys av volontärarbete för unga människor och en undersökning gällande ungdomars tillgång till kultur. Dessutom föreslår kommissionen att man främjar övergripande koordinering genom en EU-rapport om ungdomsfrågor vart tredje år.

Unga människors fulla deltagande i samhället kan emellertid endast uppnås om de unga själva åtar sig att samarbeta för att nå detta mål, vilket är bakgrunden till kommissionens förslag att stärka unga människor och stärka det befintliga partnerskapet mellan EU:s institutioner och den yngre generationen.

Teknisk bilaga: referensdokument

[34] På områdena utbildning, integration och ungdomsfrågor.

Teknisk bilaga: lista över referensdokument (i kronologisk ordning)

(1) KOM(2001) 681: Vitbok om nya insatser för Europas ungdom (21 november 2001)

(2) Utbildning 2010 C 142/1: Detaljerat arbetsprogram för uppföljningen av målen för utbildningssystemen i Europa (14 juni 2002)

(3) Rådets resolution C 168/2 (2002): Resolution från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet (27 juni 2002)

(4) Rådets resolution om vägledning: Rådets resolution om förstärkning av politik, system och praxis på området livslång vägledning i Europa (maj 2004) http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/resolution2004_sv.pdf

(5) Employment in Europe (EiE) 2004: Employment in Europe 2004

(6) Rådets resolution nr 13996/04 (2004): Rådets resolution om gemensamma mål för volontärarbete för ungdomar, 13996/04 (15 november 2004)

(7) Beslut nr 2241/2004/EG: Europaparlamentets och rådets beslut av den 15 december 2004 om en enhetlig gemenskapsram för tydlighet i kvalifikationer och meriter (Europass)

(8) Europeiska pakten för ungdomsfrågor: Bilaga I till ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet av den 22 och 23 mars 2005

(9) KOM(2005) 206: Meddelande från kommissionen om Europeiska unionens ungdomspolitik: Ta tillvara ungdomarnas intressen i Europa – genomförande av Europeiska ungdomspakten och främjande av ett aktivt medborgarskap (30 maj 2005)

(10) KOM(2006) 33: Meddelande från kommissionen ”Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram: Främja entreprenörstänkande genom utbildning och lärande” (13 februari 2006)

(11) KOM(2006) 208: Meddelande från kommissionen ”Att förverkliga moderniseringsagendan för universiteten: Utbildning, forskning och innovation” (10 maj 2006)

(12) KOM(2006) 417: Meddelande från kommissionen ”Uppföljning av vitboken ’Nya insatser för Europas ungdom’: Genomförande av de gemensamma mål som gäller ungdomars medverkan och information till ungdomar” (20 juli 2006)

(13) KOM(2006) 481: Meddelande från kommissionen ”Effektiva och rättvisa utbildningssystem i Europa” (8 september 2006)

(14) KOM(2006) 571: Meddelande från kommissionen ”Europas demografiska framtid – En utmaning som öppnar möjligheter” (12 oktober 2006)

(15) Employment in Europe (EiE) 2006: Employment in Europe 2006

(16) European Employment Observatory Review: Autumn 2005 (Youth employment). Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, 2006. ISSN 1725-5376

(17) Rekommendation (2006/962/EG): Europaparlamentets och rådets rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande (18 december 2006)

(18) KOM(2006) 857: Meddelande från kommissionen ”Sysselsättning i landsbygdsområden: att överbrygga sysselsättningsklyftan” (21 december 2006)

(19) SEK(2006) 1772: Commission Staff Working Document: Report on employment in rural areas (21 december 2006)

(20) SEK(2007) 329: Commission Staff Working Document: Joint Report on Social Protection and Social Inclusion. Supporting document (6 mars 2007)

(21) BEPA, april 2007: Rådgivarbyrån för Europapolitik ”Investing in youth: an empowerment strategy” http://ec.europa.eu/dgs/policy_advisers/publications/index_en.htm

(22) KOM(2007) 244: Meddelande från kommissionen ”Främja solidariteten mellan generationerna” (10 maj 2007)

(23) Rådets slutsatser 8771 (2007): Rådets slutsatser om framtidsperspektiven för det europeiska samarbetet på det ungdomspolitiska området (25 maj 2007)

(24) KOM(2007) 279: Vitbok om en EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma (30 maj 2007)

(25) KOM(2007) 359: Meddelande från kommissionen ”Gemensamma principer för ’flexicurity’: Fler och bättre arbetstillfällen med en kombination av flexibilitet och trygghet” (27 juni 2007)

(26) Ungdoms-EB 2007: ”Looking behind the figures – the main results of the Eurobarometer 2007 survey on youth” från februari 2007 http://ec.europa.eu/youth/index_en.html

(27) Flash EB 192, Entrepreneurship Survey of the EU (25 Member States), United States, Iceland and Norway: Analytical Report, april 2007

(28) Lägesrapport 2007: Progress towards the Lisbon objectives in Education and Training: DG EAC 2007 Report based on indicators and benchmarks (kommande)

(29) KOM(2007) 242: Meddelande från kommissionen ”Meddelande om en europeisk agenda för en kultur i en alltmer globaliserad värld” (10 maj 2007)

(30) KOM(2007) 391: White Paper on sport: the EU and sport: matching expectations, samt bifogad handlingsplan (11 juli 2007)

(31) Oslo agenda for Entrepreneurship Education in Europe http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/training_education/doc/oslo_agenda_final.pdf

(32) Career Guidance Handbook: Career Guidance – A handbook for policy-makers. Arbetsdokument från kommissionen och gemensam publikation med OECD http://www.oecd.org/dataoecd/53/53/34060761.pdf

(33) Arbetskraftsundersökningen: ”Labour Force Survey – User Guide” Eurostat 2007

(34) Europeiska alliansen för familjen: lanserad under Europeiska rådets möte våren 2007. För mer information, se http://ec.europa.eu/employment_social/families/european-alliance-for-families_en.html

(35) Europeiska ungdomsportalen: övergripande källa till information för ungdomar http://europa.eu/youth

(36) Programmet Aktiv ungdom 2007–2013: EU:s nya ungdomsprogram http://ec.europa.eu/youth